

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többazó megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szor 4 fillér.

A züllő parlament.

Magyarországon rendkívül meggyengült a parlamenti élet. Egy nagyarányú párt van csak a kormánypárt. Az sem parlamenti párt, hanem hatalmi párt. A hatalom hozza össze és az tartja fenn. De még ebben a pártban is szertehuzás, kardinális ellentétek vivják örökös tusájakat. De azonkívül nincs egy nagy hatalmas ellenzéki párt, amely erős fegyvellemmel, hatalmas akcióval törne céljai felé. Vannak katolikusok, protestánsok, a kiket hecczelnek és szembeállítanak egymással a felekezeti túlzók. Van az egész nemzetben féltékenykedés és marakodás. De nincs egység és nincs markáns nemzeti törekvés.

Gyengék vagyunk és lazák. Nagyarányú céljainkat elhomályosítja lelki szemünk előtt az egymás elleni féltékenykedés. Mi tőlünk ugyan akár mennyeyi jussunk veszhetne oda, ha egymást boxolhatjuk. Tudjuk, hogy ebben az altakban mi is kapunk, az orrunk földagad az ütlegektől, — de mi is adunk! És ez kielégíti elvakult szenvedélyeinket.

Nekünk fájdalom centrifugális pályafutásunk van, melynek súlypontja a nemzeten kívül fekszik. Intézménye-

inkre, közéletünk minden nyilvánulására egy idegen hatóerő érezeti befolyását. Azért kell kétszeres óvatosságot kifejtenuk, hogy megmentsük alkotmányos életünk ősi erejét és tisztaságát.

Hiszen a törekvés ma is meg van, hogy a legelső alkalommal azon idegen súlypontból kiforgattassanak összes állapotaink. Összeszedi a kormány magát, harcol nemzeti érdekeinkért. Szembeszáll az idegen hatalommal: nyomban itt kürtölik válságos helyzetét nálunk. Ahelyett, hogy kifelé öszszetartanánk, egységes nemzet lennénk: züllött politikusok rögtön odaállnak és segítségére sietnek a külföldi támadásnak. A magyar történelem szégyenfoltjai ezek a hitvány, perfid följajánkozások. Ha védi valaki a nemzetét; az első az, hogy beárulják oda-fent. A nemzet ellen mindig mindenre kapható politikusok állandó spionázt rendeznek be céljaik elérésére. És itt lent néhány clown-politikus, akik a dummer Augustus szerepét játszsák, rögtön vihogva emlegetik ezeket a „szorult helyzeteket.”

Megérezheti Széll Kálmán is ezekben a nehéz küzdelmekben, hogy milyen hátrányos az, mikor nincs neki erős támasza lent. Nem a parlament-

ben kérem, hanem a nemzetben. Hiszen a parlamentben támasza van neki is, másnak is. Ha holnap Széll Kálmán elmegy, már holnapután Szapárinak, Kállaynak, vagy akárkinek, a kit lerendelnek, van többsége. Még a miniszterei is megmaradnak, nemhogy a többsége meg ne maradna.

De éppen ez a nagy többség a mi közéletünk rákfenéje. Mert nem Széllnek van többsége — ugyan ki csalná magát ilyen hihetetlen bárgyúságokkal — hanem a hatalomnak. Ha tehát odafent Széll nagyon talál henezegni, ha nagyon megveti a lábát és akadékoskodik, odaadják a többséget — másnak. Amint odaadták a Szapáry többségét — Bánffy-nak és a Bánffy többségét — Széllnek.

Önként? Ugyan kérdezze meg a miniszterelnök volt kollegáját, hogy önként hagyta e oda helyét és Szapáryt, hogy nem tették ki őt is akaratára ellenére?

Azért nincs ereje Széllnek sem fölfelé és nem is lehet, míg a nemzetben nem lesz a kormányzó pártok gyökere megvetve. Egy embert ki lehet dobni a kormányzókörből. 200 képviselőt már nehezebben, kétmillió választót pedig sehogysem. Csakis ott van igazi alkotmányos élet, ahol egy

Halotti beszéd.

Irta: **Futásfalvy József.**

A kaszárnyafolyosó csendjét erős dörrenés verte fel. A legénységi szobákban ijedten ütötték föl fejüket a takaró alól a katonák s a hajnali álmokat valami nyomasztó érzés feküdte meg.

Kint a folyosón negyedórával az ébresztő előtt fejbe lőtte magát az inspekciós fráter ur Füstös. A töltenytáskájából kivette a leragasztott tizes töltenydobozt, amelyet csak felsőbb parancsra szabad felszakítani és golyót röditett az agyába.

Az öngyilkosság nagy riadalmat keltett a kaszárnyában. A legénység rémült arccal csoportosult a holttest körül és fojtott keserűséggel nézte a még meleg ember-roncsot.

A kórházból sietve futott keresztül az udvaron az inspekciós ezredorvos és dühösen dörmögte:

— Hogy a menydörgős menkö üssön a parasztjába! Még várhatott volna ezzel a komédiával. Legalább a piquet-pártimat fejezhettem volna be.

Mikor a dühöngő ezredorvos aztán a fráter ur Füstös szíve tájára hajtotta a fo-

jét, akkor odabent, a boltozatos mell mögött már bevégezte zakatoló munkáját az ökölnyi husdarab. Fráter ur ekszpresz távozott el a földi síralomból. Ezt a tényt közömbösen konstatálta az ezredorvos és valamit firkálni kezdett.

A folyosó végéről kardesörtetve robogott elő a „fenevad”. Dimitrovics kapitány volt ez, a nagy vörös rácz és a nyomában alázatosan lépkedett hadnagy ur Skorlitz.

— Svájneráj! — hangzott a fenevad bömbölő szava. — Mitörtént itt?

A legénység ijedten huzódott vissza. Czifrák őrmester haptákba vágta magát és jelentett.

— Fráter ur Füstös megszegte a katonai parancsot. Felszakította a tizes tölteny dobozt és golyót vett ki belőle. Aztán agyonlőtte magát. Meghalt. Különben pedig még maga írta meg a reggeli jelentést az inspekcióról.

A kapitány átvette a jelentést. A rovatok a fráter ur Füstös ügyetlen, iromba vonásaival voltak kitöltve. A „különös események” rovatában a következőket jegyezte be az öngyilkos.

— Ejjfelután háromnegyed öt órakor

öbelöttem magamat. — Semmi más nem történt.

— Dumnhájt! harsogta dühöngve a fenevad és ráfordult a legénységre:

— Mossátok föl a vért, barmok!

A legények megriadva engedelmestek. A konyhából esőbrökben meleg vizet hoztak föl és mosni kezdték a folyosó padlóját.

Sok vére volt ennek a jámbor parasztnak. Még a falakatis fekete foltok mocskolták be. A legények néhe elfordították a fejüket s az arezokra kiült az irtózat. Érezték a vér szagát. Egy jámbor sváb gyerek egészen felfehéredett és titokban keresztet vetett magára.

A fenevad, aki hidegen nézte a legénység munkáját, egyre mormogott és elfojtott dühvel mondta Skorlitz hadnagynak:

— Ezek a magyar parasztok kötnivaló gazemberek. Esküt merek rá tenni, hogy csak ezért ölik magukat, hogy bennünket kompromittáljanak. Nem igaz?

— Természetesen, kapitány ur!

— Vagy nem bánunk mi velük elég emberségesen? Mi?

— Hogyne, kapitány ur!

— Hogy a sistergős istennyila! . . .

párt alakul, amely a nemzet többségével van összeforrvva, amely rendelkezik érzelmei közösségénél fogva a kerületek többségével és a kormányval az ő pártja, a párttal pedig az ő választói és kerületei elválaszthatatlanul össze van forrvva.

Addig hiu és hitvány játék az, amit a nemzet érdekeivel folytatunk. Ki vagyunk annak téve, hogy megalázzanak, hogy velünk paczkázzanak. Az osztrák parlament úgy bánik velünk mint egy gögös kényur az ő ajtónál lévő inasával. Kormányaink könyörögnek neki, hogy egyezkedjék velünk, legyen velünk vámszövetségben, gazdasági közösségben. Az még csak ránk se néz. Irásainkra, feterjesztéseinkre, könyörgéseinkre még csak nem is válaszol.

Mégis kénytelenek vagyunk túrni a hihetetlen lenézését és fumigálását és nem merünk nemzet lenni! Nem merünk magunk urai lenni. Nem merjük magunkat gazdaságilag tőlük függelleníteni. Így lesz az mindaddig, míg a hatalomnak lesznek kormányai és nem a nemzetnek; a hatalomnak lesz többsége és nem az országnak, és a hatalomnak lesz parlamentje nem pedig Magyarországnak! . . .

Városi közgyűlés után.

Nagy és heves vita támadt a tegnapi közgyűlésen a szeszkereskedés tételénél. Szerintem meddő vita, mert hiszen tudomásom van oly irányu indítványról, mely

Agyon verem a kutyát! Hat órai kurtavasat kap!

A hadnagy helyeslőleg bólintott a fejével.

— Nincs más mód — mondta — meggyőződéssel — ki kell köttetni. Hadd járjon egy kis bosztont.

Dimitrov cs kapitány felütötte a feét.

— Hm, te nem aludtál ma, hadnagy ur! Álmosnak látszol. Tán báiban voltál?

— Igenis, kapitány ur! Bosztont jártam, de nagyon polgári mulatság volt. Azok a parasztnyuzók rendezték és annyi volt a prókator, hogy minden adósságom eszembe jutott.

A fenevad kacagott.

— Remek, eredeti! Pompás fiu vagy!

— Te rád is gondoltunk, kapitány ur. A szép Möris sokat beszélt rólad.

— Hm!

Dimitrovics kapitánynak tetszett a dolog.

— Jól van — mondotta aztán megmerevülve — majd rátérünk még erre. Hé, Czifrák; tartson iskolát a legénységnek! Beszéljen a barmoknak az öngyilkosságról.

A nagy rácz sarkon fordult. Megindult a századiroda felé; a hadnagy és az ezredorvos követték.

Czifrák őrmester a legénységi szobába parancsolta a katonákat. A hatottat egyelőre otthagyták a folyasón és leterítették a köpenyegével.

A legénység az agyak lábához állított a lóczákat és körbe ült.

végre valahára beszűntetni akarja a szűgyen üzletet.

Tudvalevőleg soha sem voltam, nem is vagyok ma sem hive amaz elvnek, hogy a város törvényhatósága mint erkölcsi testület, oly üzletágakat műveljen, melyek a szabad kereskedelem és ipar terén az adózó polgárság kereset ágait érintve, azokat nehezíti, megkárosítja.

Szerintem éles határ-vonal húzandó azon üzletágak között, melyeknél egyrészt a közszükséglet kielégítésére szolgálván maga a város házipénztára is vagy fogyasztóként érdekelt fel, vagyis melyeket valódi közügyekké kell, vagy kellene tennünk akkor is, ha még nem úgy volna — amilyenek a közvilágítás, közúti vasut, vízvezeték, csatornázás stb.

Másrészt az oly üzletek, mint fa, téglá, szeszkereskedés és könyvnyomda, melyekkel saját adózó polgárainak concurentiát csinál.

Ez utóbbiak üzletágak, melyekben a szabad versenynek legnagyobb mérvben érvényesülni kell és érvényesül is ott, hol hatalmi tényezők azt nem akadályozzák.

A szabad verseny vélemény szerint az üzlet éltető eleme és a nagyközönség érdeke, mert a kereskedelem és ipar csak ott virágozhatik fel igazán, a hol az szabadon érvényesülhet.

Ott lehet csak szó eredményes munkálkodás és vele megelégedett gyarapodó középosztályról, jó adófizető alanyokról.

Igaz, hogy merev vaskalapossággal azt vetik minduntalan ez ellen, hogy hiszen ha a város maga rakhatja zsebre az ily üzletek hasznát, mért engedné azt másnak?

Ez azonban igen könnyen cáfolható, mert jól tudjuk és ösmerjük, hogy oly nagy kiterjedt terület, mint a város, ily üzleteket oly eredménynyel soha nem vezethet, mint a magánosok; de ha nem tudnak is, egyik-másik üzletünk számadásaiból ez irányban rég okulhattunk volna.

Drága hivatások seregeket az ily üzletek soha nem bírnak el. Pedig a város igen jól dotálja tisztjeit. Nehézkés és kivi-

— Tehát — kezdte az őrmester — ma megölte magát a frater ur Füstös. Persze ti az hiszitek, hogy őt sajnálni kell!

A katonák lehorgasztották a fejüket.

Czifrák őrmester dühbe jött.

— Ti állatok vagytok egytől egyig! Értitek? Mit, hogy még sajnáljátok? Gazember volt, fel kellett volna kötni már rég.

A sváb legény, aki a vér felmosása közben a folyasón keresztet vetett, kifordította a szeméit. Csak a fehéreje látszott, — mintha a hideg lelné.

Czifrák őrmesternek bömbölt a hangja:

— Te te! — ordította böszön — agyonesaplak! Ugy-e, gázságra gondoltál most? Hogy mi nem bánunk veletek embersegesen, mi?

A sváb legény kiegyenesedett, mint a nyars. Egy arczima sem rándult meg, csak a szemére borult valami nedves fátyol.

Őrmester ur Czifrák nyájasan közeledett hozzá:

— Ugy van édes fiam, igazam van? Te most azt gondold magadban: „szegény fráter ur Füstös meglötte magát, mert rosszul bántak vele. Ezek a hóhérok!” Mi?

A legény hallgatott.

— Hát ki a hóhér mond! En? A kapitány ur?

A szegény sváb legény megingott. — Czifrák őrmester olyan hatalmas pofont mért az arczára, hogy a fiu szemefehérje egyszerre vérbe borult.

hetetlen az ily üzletek ellenőrzése is, mert hiszen az nyilvánosságot inival, már pedig üzleti titkok elarulása csak hátrányára válik az üzletnek.

S végül, ha mindezek daczára mégis mutatkozik erőltetve némi üzleti haszon egyik-másik üzletágnál, az bizony közelebbi behatolt vizsgálatnál csak látszólagosnak tűnik ki és semmi arányban sem áll avval a többszörös nagy kárral, melyet az e szakmában foglalkozó polgárok szenvednek.

Nem egy iparos, vagy kereskedőtől hallottam, hogy a tisztességes concurentiát megbecsüli, attól nem fél, de a várostól az isten óvja!

Felvilágosításul mindenütt azt kaptam, hisz a város üzletei tisztességtelen versenyt üznek, mert hisz azok vezetői nem csupán a város nagy erkölcsi súlyát viszik a küzdelembe, hanem mérhetetlen könnyelműséggel hazárd játékot engednek meg maguknak a város nagy vagyonával — támaszkodva már a pótdóra. (Leikkák rajta, kik így állítják!)

De mindezek felül pl. a szeszkereskedésnél mellőzhetjük-e Szabó Kálmán b. t. által hangoztatott s e lap hasábjain általam is nem egyszer-kétszer felsorolt közérköcsi és közrendészeti tekinteteket? A palinka elleni küzdelem országos és világra szóló. Nekünk is vannak a mértéktelen ivás korlátozását czelző intézkedéseink és rendeleteink. Ki? es mikor hajtja azokat végre?

Ki? melyik koresmáros, vagy palinka mérő büntetett még meg, amiért kiskoru 14 éven aluli gyermekeknek italt mért? Ki? azért, mert teljesen elázott, állatta alacsonyult egyént tovább is kiszolgált? Pályázatot mernék ra kiírni, hogy ily eset itt Debreczenben az utolsó 10 évben elő nem fordult.

De viszont testem-lelkemmel állok jót érte, ha arra pályáznának, mely koresmárból kerül ki a legtöbb ily részeg, Papp Laci szerezne meg városunknak az első díjjat nagy aranyéremmel.

Nagy kedvem volna, sokat gondolkoz-

— Hát hóhérok vagyunk mi? Hát nem bánunk mi veletek tisztességesen? Még az édes anyád szoknyája mellett se éltél olyan jól, mint itt! Barom!

Őrmester ur Czifrák egy kissé lehült. A pofon lecsillapította vérést s az asztal körül járva, a további előadása formáján gondolkodott.

— A katoná öngyilkossága nagy bűn — folytatta aztán fontoskodva. — Nagyobb mindennél!

Ujra dühbe jött. Hiába kereste a formát, nem tudott szelidet találni.

— Eppen azért — kiálta bömbölve — mindnyajatokat kikötlek, ha eszetekbe jut az öngyilkosság!

A legények szörnyű jámbor arczot igyekeztek vágni. Már hogy jutna nekik eszükbe ilyen bolondság?

— Na ne is, mert megemlegetitek a Jehovát!

Ennél a káromkodásnál egy jámbor zsidó gyerek felfohászokodva furta szeméit a plafonra. Őrmester ur Czifrák észrevette. Gunyolódott:

— No fiam, érted nem volna kár, ha holnap már a Jozafát völgyében imádkoznád a talmudot!

A jámbor katonának megreszkett a keze, egy köny kibuggyant az arczára.

Az őrmester kegyetlen nyugalommal mondta:

— Hat órai kurtavasat kapsz. Majd magtanitlak én keménységre. Az ilyen emberekől lesznek aztán az öngyilkosok.

párt alakul, amely a nemzet többségével van összeforrvá, amely rendelkezik érzelmei közösségénél fogva a kerületek többségével és a kormányval az ő pártja, a párttal pedig az ő választói és kerületei elválaszthatatlanul össze van forrva.

Addig hiu és hitvány játék az, amit a nemzet érdekeivel folytatunk. Ki vagyunk annak téve, hogy megalázzanak, hogy velünk paczkázzanak. Az osztrák parlament úgy bánik velünk mint egy gögös kényur az ő ajtónál-ló inasával. Kormányaink könyörögnek neki, hogy egyezkedjék velünk, legyen velünk vámszövetségben, gazdasági közösségben. Az még csak ránk se néz. Irásainkra, feterjesztéseinkre, könyörgéseinkre még csak nem is válaszol.

Mégis kénytelenek vagyunk túrni hihetetlen lenézését és fumigálását és nem merünk nemzet lenni! Nem merünk magunk urai lenni. Nem merjük magunkat gazdaságilag tőlük függelleníteni. Így lesz az mindaddig, míg a hatalomnak lesznek kormányai és nem a nemzetnek; a hatalomnak lesz többsége és nem az országnak, és a hatalomnak lesz parlamentje nem pedig Magyarországnak! . . .

Városi közgyűlés után.

Nagy és heves vita lamadt a tegnapi közgyűlésen a szeszkereskedés tételénél. Szerintem meddő vita, mert hiszen tudomásom van oly irányu indítványról, mely

Agyon verem a kutyát! Hat órai kurtavasat kap!

A hadnagy helyeslőleg bölintott a fejével.

— Nincs más mód — mondta — meggyőződéssel — ki kell köttetni. Hadd járjon egy kis bosztont.

Dimitrov es kapitány felütötte a fejét.

— Hm, te nem aludtál ma, hadnagy ur! Almosnak látszol. Tán bálban voltál?

— Igenis, kapitány ur! Bosztont jártam, de nagyon polgári mulatság volt. Azok a parasztnyuzók rendezték és annyi volt a prókator, hogy minden adósságom eszembe jutott.

A fenevad kaczagott.

— Remek, eredeti! Pompás fiu vagy!

— Te rád is gondoltunk, kapitány ur. A szép Möris sokat beszélt rólad.

— Hm!

Dimitrovics kapitánynak tetszett a dolog.

— Jól van — mondotta aztán megmerevülve — majd rátérünk még erre. Hé, Czifrák; tartson iskolát a legénység! Beszéljen a barmoknak az öngyilkosságról.

A nagy rácz sarkon fordult. Megindult a századiroda felé; a hadnagy és az ezredorvos követték.

Czifrák őrmester a legénységi szobába parancsolta a katonákat. A hatottat egyelőre otthagyták a folyosón és leterítették a köpenyegével.

A legénység az ágyak lábához állította a lóczákat és körbe ült.

végre valahára beszüntetni akarja a szégyen üzletet.

Tudvalevőleg soha sem voltam, nem is vagyok ma sem hive amaz elvnek, hogy a város törvényhatósága mint erkölcsi testület, oly üzletágakat műveljen, melyek a szabad kereskedelem és ipar terén az adózó polgárság kereset ágait érintve, azokat nehezíti, megkárosítja.

Szerintem éles határ-vonal húzandó azon üzletágak között, melyeknél egyrészt a közszükséglet kielégítésére szolgálván maga a város házipénztára is vagy fogyasztóként érdekelt fel, vagyis melyeket valódi közügyekké kell, vagy kellene tennünk akkor is, ha még nem úgy volna — amilyenek a közvilágítás, közuti vasut, vízvezeték, csatornázás stb.

Másrészt az oly üzletek, mint fa, téglá, szeszkereskedés és könyvnyomda, melyekkel saját adózó polgárainak concurentiát csinál.

Ez utóbbiak üzletágak, melyekben a szabad versenynek legnagyobb mérvben érvényesülni kell és érvényesül is ott, hol hatalmi tényezők azt nem akadályozzák.

A szabad verseny vélemény szerint az üzlet éltető eleme és a nagyközönség érdeke, mert a kereskedelem és ipar csak ott viragozhatik fel igazán, a hol az szabadon érvényesülhet.

Ott lehet csak szó eredményes munkálkodás és vele megelégedett gyarapodó középosztályról, jó adóízető alanyokról.

Igaz, hogy merev vaskalaposággal azt vetik minduntalan ez ellen, hogy hiszen ha a város maga rakhatja zsebre az ily üzletek hasznát, miért engedné azt másnak?

Ez azonban igen könnyen czáfolható, mert jól tudjuk és ösmerjük, hogy oly nagy kiterjedt testület, mint a város, ily üzleteket oly eredménnyel soha nem vezethet, mint a magánosok; de ha nem tudnak is, egyik-másik üzletünk számadásaiból ez irányban rég okulhattunk volna.

Drága hivatások seregeket az ily üzletek soha nem bírnak el. Pedig a város igen jól dotálja tisztjeit. Nehézkes és kivi-

— Tehat — kezdte az őrmester — ma megölte magát a frater ur Füstös. Persze ti az hiszitek, hogy őt sajnálni kell!

A katonák lehorgasztották a fejüket.

Czifrák őrmester dühbe jött.

— Ti állatok vagytok egytől egyig! Értitek? Mit, hogy még sajnáljátok? — Gazember volt, fel kellett volna kötni már rég.

A sváb legény, aki a vér felmosása közben a folyosón keresztet vetett, kifordította a szeméit. Csak a fehérje látszott, — mintha a hideg lenné.

Czifrák őrmesternek bömbölt a hangja: — Te te! — ordította böszön — agyoncsaplak! Ugy-e, gázságra gondoltál most? Hogy mi nem banunk veletek embersegesen, mi?

A sváb legény kiegyenesedett, mint a nyárs. Egy arczima sem rándult meg, csak a szemére borult valami nedves fátlyol.

Őrmester ur Czifrák nyájasan közeledett hozzá:

— Ugy van édes fiam, igazam van? Te most azt gondold magadban: „szegény frájter ur Füstös meglötte magát, mert rosszul bántak vele. Ezek a hóhérok!” Mi?

A legény hallgatott.

— Hát ki a hóhér mond! En? A kapitány ur?

A szegény sváb legény megingott. — Czifrák őrmester olyan hatalmas pofont mért az arczára, hogy a fiu szemefehérje egyszerre vérbe borult.

hetetlen az ily üzletek ellenőrzése is, mert hiszen az nyilvánosságot involval, már pedig üzleti titkok elárulása csak hátrányára válik az üzletnek.

S végül, ha mindezek daczára mégis mutatkozik erőltetve némi üzleti haszon egyik-másik üzletágnál, az bizony közelebbi behatolt vizsgálatnál csak látszólagosnak tűnik ki és semmi arányban sem áll avval a többszörös nagy kárral, melyet az e szakmában foglalkozó polgárok szenvednek.

Nem egy iparos, vagy kereskedőtől hallottam, hogy a tisztességes concurentiát megbecsüli, attól nem fél, de a várostól az isten óvja!

Felvilágosításul mindenütt azt kaptam, hisz a város üzletei tisztességtelen versenyt üznek, mert hisz azok vezetői nem csupán a város nagy erkölcsi súlyát viszik a küzdelembe, hanem mérhetlen könnyelműséggel hazard játékokat engednek meg maguknak a város nagy vagyonával — támaszkodva ma már a pótdórra. (Lelkük rajta, kik így állítják!)

De mindezek felül pl. a szeszkereskedésnél mellőzhetjük-e Szabó Kálmán b. t. által hangoztatott s e lap hasábjain általam is nem egyszer-kétszer felsorolt közérkölségi és közrendészeti tekinteteket? A palinka elleni küzdelem országos és világszóló. Nekünk is vannak a mértékelleni ivás korlátozását czélzó intézkedéseink és rendeleteink. Ki? és mikor hajtja azokat végre?

Ki? melyik kocsmáros, vagy palinka mérő büntettetett még meg, amiért kiskoru 14 éven aluli gyermekeknek italt mért? Ki? azért, mert teljesen elázott, állattá alacsonyult egýent tovább is kiszolgált? Pályázatot mernék rá kiírni, hogy ily eset itt Debreczenben az utolsó 10 évben elő nem fordult.

De viszont testem-lelkemmel állok jót érette, ha arra pályáznának, mely kocsmából kerül ki a legtöbb ily részeg, Papp Laci szerezne meg városunknak az első díjat nagy aranyéremmel.

Nagy kedvem volna, sokat gondolkoz-

— Hát hóhérok vagyunk mi? Hát nem banunk mi veletek tisztességesen? Még az édes anyád szoknyája mellett se éltél olyan jól, mint itt! Barom!

Őrmester ur Czifrák egy kissé lehült. A pofon lecsillapította vérét s az asztal körül járva, a további előadása formáján gondolkodott.

— A katona öngyilkossága nagy bűn — folytatta aztán fontoskodva. — Nagyobb mindennél!

Ujra dühbe jött. Hiába kereste a formát, nem tudott szelidet találni.

— Eppen azért — kiálta bömbölve — mindnyajátokat kiköttek, ha eszetekbe jut az öngyilkosság!

A legények szörnyü jámbor arczot igyekeztek vágni. Már hogy jutna nekik eszükbe ilyen belondság?

— Na ne is, mert megemlegetitek a Jehovát!

Ennél a káromkodásnál egy jámbor zsidó gyerek felfohászkozva furta szeméit a plafonra. Őrmester ur Czifrák észrevette. Gunyolódott:

— No fiam, érted nem volna kár, ha holnap már a Jozafát völgyében imádkoznád a talmudot!

A jámbor katonának megreszkett a keze, egy köny kibuggyant az arczára.

Az őrmester kegyetlen nyugalommal mondta:

— Hat órai kurtavasat kapsz. Majd magtanítlak én keménységre. Az ilyen emberekből lesznek aztán az öngyilkosok.

tam már fölöttem, hogy indítványt teszek a közgyűlésen: írnia fel törvényhatóságunk a n. m. miniszteriumhoz és a t. házhoz, hogy a bornak fogyasztási és egyéb adóját csökkentve fokozza akár a végtelenségig az élvezeti szesz italok szesz adóját; de ily viszonyok között míg ily üzletet tart fenn a város a biztos kudareznak nem teszem ki magamat.

"Censer Carthaginem ette delendam." Ki kell mondanunk, az ily városi üzletekre a halálos ítéletet könyörtelenül, mentül előbb; mert addig városi háztartásunk de még az egész adminisztráció is rendes me derben folyni nem fog, míg ezek fennállanak. Nem képelek oly universális geniket városunk élére, akik mind ama követelményeknek kellően megfelelni képesek lennének, melyekkel ma velük szemben fel lépünk.

Hanem vett légyen volna tanácsstag, könyvnyomda és papirkereskedelmi, szeszkereskedelmi, téglagyártási, fakereskedelmi jártasságot; mert hiszen határos vezetés és felügyelet anélkül nem is képzelhető.

Szigoruan kell ama határt megvonni, mert lsten bizony mihamarabb annyi és oly különböző üzlete lesz a városnak, hogy akár valamennyien ott kereshetünk alkalmazást; de akkor nem lesznek pótladó alanyok, nem tudom honnan producálják majd a sok szép hasznót, melyből már csaknem koldul a házi pénztár.

Jó lesz megállani a lejtőn és tanulni az okosabbaktól pl. a kis Csongrád, vagy Szentestől, hamarosan nem tudom, a hol csak e napokban vettük hírrül, mily áldás dusan működik az község vagyon es jövedelem fölöslegéből felállított penzintézet -- olesó hitelt nyújtóan lakosainak hatalmas lendületet adva kigazdaság ipar és kereskedelemnek.

Nálunk Debreczenben egyelőre az sem kellene hiszen 6%-os adósságai törlesztésére fordíthatná az ily felszababult tőkét a város és már is fényes üzletet csinálna, melyhez gáncs sem férhetne.

Ennél a gondolatnál újra elfutotta az indulat.

— Már hogy nektek ilyen uri passziótok legyen! Akasztófa nektek, nem golyó. Frájter ur Füstös is régen megérdemelte volna az akasztót. Én és a kapitány ur eleget mondtuk nektek hogy mi a katonai fegyelem. Persze nektek nem izlik. Aztegyik visszasírja a dajnját, a másik az edesanyja kötenye melle vagyik. És még az is mondjátok, hogy rosszul bánunk veletek. Hát nem kellene mindnyájatokat agyonverni? Hiszen frájter ur Füstös is miért halt meg? Mert megsértette a fegyelmet. Hát nem mondtam én eleget, hogy a tizes tölténydobozt nem szabad felnyitni! Mi? Látjátok, ezért halt meg ő. Ha nem nyitja fel a tölténydobozt, most él. De persze a barom megakarta szegni a fegyelmet. És még az ilyennek jut ki parádés temetés. Az árokba kéne dobni. Mint a kutyát! Mert kutyák vagytok ti is. No de várjátok, majd csinállok én itt rendet. Bele fogtok még nyomni abba. Hapták! Megértettétek? Ti állatok! Hogy állsz ott, te szekérlős? Ide tartsd a pofád. Nesze! Ez kell nektek. Hadd lásson csillagokat a szemetek, majd akkor nem kívánjátok meg a menyébeli üdvösséget. Hogy mi nem bánunk jól veletek? Én és a kapitány ur? Ti piroso tojások. Majd sorra koczogtatlak mindnyájatokat. Majd adok én nektek öngyilkosságot. Baromok, gézenguzok! Abtretten!

Ez volt a frájter ur Füstös halotti beszéde.

Adja az ég hogy mentül előbb ennek tudatára ébredjenek.

Dr. Burger Péter.

Debreczen város köztisztasági vállalata.

(A városi tanács s a törv. hatósági bizottsági tagok figyelmébe.)

Arra kérem Debreczen város közegészségének hivatott öreit, tessék kísértálni egyszer az uraknak, esendes alkonyat táján az összekötő vasuti hidra, a hol rövid varakozásra méltóságos nyugalommal vonulnak majd keresztül a városi gyepmester fogatai, nyitott lajtos hordóikkal meregető csobánjaikkal es minden mesterségéhez tartozó requisitumaikkal. Pokoli levegőt terjesztve a környéken, tartalmukat a városi vámsorompótól alig 1 1/2 kilométer távolságban kiöntik a pusztára szabadon es ott hagyják beföldeletlenül. Ezekután olvassák el uraim a szentírásból Mózes V-ik könyvének 23. rész 12, 13, 14 bekezdését es akkor bizonyosan nem fogják tulszának tartani azt az állítást, hogy ebben a dologban legalább is 4000 esztendővel vagyunk elmaradva. Arról is megvagyok győződve, hogyha eddig ki kerülte figyelmüket, ezután sietve tiltakozni fognak ez ellen a szörnyűség ellen.

Azt hiszem szükségtelen fejtegetnem es bizonyítanom, hogy a levegő milyen nagyfontosságú tápszere az embernek.

Naponta egy egészséges ember tüdőjén 9000 liter levegőnek kel keresztül menni, hogy annak életfentartásához hozzájáruljon. Ilyen nagy szükséglet mellett nem közönbős dolog, hogy az a levegő tiszta e vagy terhelve van porral, betegségek okozó sferakkal es mérges gázokkal. Első követelmény tehát egészségügyi szempontból hogy az emberi lakóhelyek környéke, lehetőleg minden hulladéktól tisztán tartassék, mert a talajátszennyesedik es fejlődő mérgeggázai egészségte lenné teszik a környék levegőjét. Már az ókor népei érzékkel bírtak ez iránt mutatja ezt a fenti biblia idézet, ami bar naiv formában, de helyes intézkedéseket tartalmaz.

A rómaiak azonban e tekintetben is megelőzték az egész világot legalább is egy ezer évvel. A cloaca maxima ma is fenn áll es csodálatot kelt a szemlélőben. Tulajdonképen ez volt az egész világon az első város csatornázás, melyen keresztül Róma szennyét a Tiberisbe vezették.

A városok azóta egészen a legujabb korig Róma példáját követték a mi nem felelt meg minden egészségügyi követelménynek. Nálunk Debreczenben ez a régi mód rossz csatorna rendszer áll fenn, a mi rossz jégla falával nem egyéb mint egy hosszúra elnyújtott emésztő-gödör, mely az egész várost behálózva, nem vízhatlanul épült falán át a talajt mindenütt befertőzi, abban mérges gázokat termel, tartalma átszivárog a kutak vizébe es okozója sok veszedelmes ragályos járványnak, megmérgezi a lakosok levegőjét, Forster szerint a földszintes szoba levegője, ha az 24 óráig zárva van 50 % földből felszálló levegőt vesz magába. Sőt még az emeleten levő szobák is — hasonló körülmények között — 38 % föld vagy pin-cze levegőt tartalmaznak; tehát igen nagy súlylyal esik a mérlegbe annak a földnek tisztasága a mely felett lakóhelyünk áll.

A nemes város áldásosabb elkotást polgárai részére aligha tervezett tehát valaha mint az új vízhatlan falu csatornázást. Ha az teljesen kiépül — ha t. i. úgy épül ki hogy minden tekintetben korszerű lesz

— reméljük hogy a közegészségügyi viszonyokban nagy javulás fog bekövetkezni. Ez azonban még évek kérdése es addig sem ment fel bennünket attól a kötelességtől hogy igyekezzünk legalább a most rendelkezésünkre álló eszközökkel az egészségügy elveit érvényre juttatni.

A városi hulladékok eltávolításánál két szempontot kell főképen szem előtt tartani t. i. az egészségügyi követelményeket es a gazdasági édekeket.

Az előbbit már méltattuk, — bár hözagosan — de hogy a második is nagy fontos gu dolog, azt e cikk nagyon szűk korotében csak néhány adattal igyekszem bizonyítani. A nagy városok hulladékával év tizedeken keresztül óriási mennyiségű növény tápszert vándorol csatornákön át a folyókba, onnan a tengerbe es a mezőgazdaságra teljesen elvesz. Pedig ha a földől mindég csak elveszük a termelt növényeket, annak táptartalmát, vissza pótolni pedig nincs módunkban, az rövidebb vagy hosszabb idő múlva a talaj kimerüléséhez vezet, ez az állapot pedig együtt jár a nemzet elszegényedésével. Liebig így szól Rómáról: „Rómának az óriási világ városnak cloacái az évszázadok egész során át elnyelték a római parasztok jöletét es a mint ezek földje Róma lakóinak élelmét már nem termelte meg, elsüllyedt e cloacában Szcila, Sardinia es a bő ermű afrikai partok gazdagsága is.” — Egy világhódító állam nemzetgazdasági tragoediája van e rövid sorokban megírva, a mely gondolkozásra int. — s pénz értékben kifejezve milyen óriási összegek mennek még ma is veszendőbe, szolgáljon például Europa 4 városa u. m. London Párizs, Bécs, Prága melyek együtt évenként 45 millió korona értékű növény tápszert bocsatának a folyókba es tengerekbe csatornáikon keresztül.

Tekintve ennek a kérdésnek nemzetgazdasági nagyfontosságát, Europa egyes városai úgy igyekeztek tisztán tartásukat berendezni, hogy egészségügyi es gazdasági szempontból ezelszerű legyen. Így Berlin az összegyűjtött szennyvizet szántóföldek öntözésére hsználja, Bréma Augsburg, Heidelberg, stb. feldolgozza hulladékait tőzegrágyává fényes üzleti eredménnyel, Amsterdam Leiden, Dortrecht es más külföldi városok az eddig a legtökéletesebbnek mondható L i e r n u r féle pneumaticus kettős-csatorna rendszer mellett szárított műtrágyát készit abból.

A mi kilátásba helyezett vízhatlan falazatu csatorna hálózatunk (ha ugyan teljesen vízhatlan csatornat építeni lehet!) tehát csak egészségügyi szempontból nyujt előnyöket de e tekintetben sem tökéletes, es mellett pedig a gazdasági követelményeket teljesen figyelmen kívül hagyja es mégis ez a leggyakrabban alkalmazott rendszer, mert aránylag a legkevesebb befektetést igényel, amellelt ha jól van építve es öblítésre berendezhető a legkönnyebben lehet tisztán tartani.

A mezőgazdaságnak azonban meg kell e rendszer mellett elégedni azzal, hogy a pöczegödörök nálunk még hosszú időközig nélkülözhetlenek lesznek es legalább ezeknek a tartalmát fordíthatja a saját czéljaira. Hogy mikenpen képelem a debreczeni viszonyok között ezt keresztülvihetőnek anélkül, hogy egészségügyi szempontból kifogásolni lehessen, erről akarok még megemlíkezni röviden részletezendő következő 4 pontban:

1. A siker érdekében először is feltétlenül szükséges, hogy a köztisztogatást a város házilag kezelje. Mondanom sem kell, hogy a gyepmesteri teendő mint egészen külön álló dolog ettől külön választandó.

2. Állítson fel a város arra lkalmasa

helyen — de mindenesetre köves országot mellett — egyszerű berendezésű telepet melyen a kifuvározandó hulladékok feldolgozandók lesznek.

3. Szerezzen be lehetőleg tökéletes szerkezetű 2 db. vas kazánal ellátott pneumaticus fákalia szállító kocsit a hozzátartozó légszivattyú és tömlőkkel együtt.

4. A kifuvározott fákaliából őszi törek és tőzegalom alkalmazásával készítsen a lehető legegyszerűbb uton trágyát; ami különösen a kis gazdáknak mázsa szerint is könnyen és olcsón hozzáférhetővé teendő.

E négy propositó helyes megoldásától függ a siker.

Az első pontban nem látok semmi nehézséget; mert remélem senki sem fog a 20-ik században olyan elfogult és előítéletes lenni, hogy ezzel a vállalkozással a város tekintélyét lássa veszélyeztetve.

Értéket menteni meg a köző javára csak érdem számba mehet. Anyagi kár sem származhatik belőle; mert hiszen az a vállalkozó a ki eddig teljesítette ezt a munkát megélt belőle, tehát nyereségének kellett rajta lenni, amelyet ha a város maga kezelni saját céljaira fordíthat; sőt a trágya eladásból befolyó haszon is egészen javára esik. Szerződéshez a város kötve nincs mint egy magán vállalkozó. Ugy szabja meg az egész vállalat üzlet menetét a hogy neki tetszik. Ha hasznáról le akar mondani: a polgárságtól szed a tisztogatásért megfélelően kevesebb díjat és a mellett azt a lehetőleg jobban teljesíti.

A második ponthoz szólva az egész telepherendezés közvetlen a Mike-Pécsi uti valamelyik oldalán volna legegyszerűbben létesíthető. A köves ut nélkülözhetetlen kellek, tekintve hogy a 13 Hl ürtartalmu kocsik megtöltve közel 20 méter mázsa súlyuak.

Allana pedig ez a "trágya gyár" először is — az itteni körülmények figyelembe vételével — egy 8 mtr hosszú, 4 mtr széles, 80 cm mély cement tartályból, egy nagyobb felszerből a gépek és a tőzegpor készlet elhelyezésére, egy szoba és konyhából álló lakásból, az egyetlen embert számoló "gyárszemélyzet" számára. Ez összes befektetés értéke igen magasán felvéve 4000 korona.

A harmadik pontnál t. i. a fuvarozó szabályok beszerzésénél a legnagyobb körültekintést ajánlom. Tudom, hogy a város évekként elelőtt tett kísérletet arra, hogy a vállalkozót rákényszerítse a gépek használatára, a melyek a mostani nyitott lajtokkal szemben óriási előnyöket nyújtanak.

Használatuk abban áll, hogy a melléjük alkalmazott légszivattyúknak segítségével kazánjaikkal a levegő kiszivattyúztatik, azután az alsó rsapot megnyitva a légnyomás a szivó csövön át a pócze-gödör tartalmát a kazánba nyomja.

Tehát semmi buz csorgatás és éjjeli alkalmatlankodás, mert ha ezeket a gépeket megfelelően kezelik egész nap dolgozhatnak vele anélkül hogy a ház lakóira kellemetlen volna a munka. Hogy nem boldogult vele a vállalkozó, az természetes dolog.

Először is mert a gépek olcsók, romlandók és tökéletlen szerkezetűek voltak, másodsor pedig kezelésük és karban tartásuk valamivel több értelmiséget és rendszeretelt feltételez mint a mennyivel az illető vállalkozó cigánylegényei rendelkeztek, harmadsor abban az időben még minél kevesebb vízhatlan falú póczegödör volt a városban, hanem csak deszkából készült emésztő gödrök, ezeknek is minden 4-5 évben egyszer kitakarított tartalma keverve volt földdel, téglával, üvegdarabokkal, és egyáltalában nem volt pneumaticus kiürítésre alkalmas. Így aztán a rendőrség kénytelen

volt megengedni a vállalkozónak a régmódi fuvarozást, mely mai napig is szokásban van.

No de ma már ezek az akadályok a legnagyobb részben szabályrendeletileg elvannak hátrítva, s ha nem volnának, hatalmában áll a városnak azon segíteni. Sőt átmenetileg is lehetne olyan intézkedéseket tenni, melyek az ilyen emésztő gödrök tisztítását megkönnyíték t. i. ahol nincs vízhatlan gödör, ott a tulajdonost a rendőrség kényszerítené, hogy az ürskéket tőzeggel szagtalanítsa a mit a várostól ingyen kapna.

A gépekbe tett befektetés következőleg oszlova meg — természetesen a legdrágábbat és legjobbat számítva.

1 drb. légszivattyú	1300	korona.
2 drb. kocsik vaskazánal 4 rugóra	2200	"
6 drb. 2 méteres gummi tömlő a 140 korona	849	"
2 drb. vörösréz szivó cső	160	"
Összesen:		4500

Tehát az egész felszerelés épületekkel gépekkel együtt kitenne összesen 8500 koronát. Ehhez járulna a kellő számú fogatok felállítására melyek úgy volnának legjobban kihasználhatók ha egyszerűs mint a városi söpredék fuvarozást is ezek teljesítenék.

Látni való hogy nem kellene hozzá nagy összeg, sőt az is rövid idő alatt vissza térülne a haszonból.

Administrationalis tekintetben az egész üzem a városi gazdasági hivatalnak lenne átadva, természetesen a rendőrség támogatása mellett.

A tőzeg fákalia trágya gyártását itt nem részletezhetem, csupán annyit jegyez meg, hogy felítató anyagul a nélkülözhetetlen szagtalanító tőzeg liszten kívül, nálunk legolcsóbban beszerezhető volna az őszi gabona törekeje. A száraz időben gyűlt utca sepredéket is fellehetne erre használni. A vágóhid hulladéka is eda volna fuvarozandó értékesítés végett.

A helyesen készült tőzeg-fákat trágya szagtalan és a legkisebb mértékben undorító barna morzsás anyag, melynek gyártása mellett, ha a rend és szabály megtartatik, a közvetlen szomszédságban sem érezhető kellemetlen szag.

A termelt trágya bárkinek súlyszerint árusítandó volna, hogy a mi debreczeni kis gazdáink istanulják meg valahára a földjeiket kihasználni, mert nem a sok föld, hanem a nagytermést hozó föld teszi a földmivest boldoggá.

Attól ne féljen a város, hogy nem fogja oladni tudni trágya produktumát. Határán 6-700 hold éhes homoki szőlő lesi várja a trágyát. Nincsenek ma már a város környékén évszázados trágya hegyek, mint amilyenekre gyermekkoromban emlékeztem. — Elhordtuk már annak még a fundamentumát is. Szívesen meg vesszük ma már pénzért is mert rá vagyunk szorulva.

A ki látott már valaha ilyen fajta trágyával előkészített földben termet tengerit, káposztát, vagy zöldséget, azt hiszi, hogy a község korszak őstermő ereje tért vissza, vagy legalább is a Mauthner-céeg reklámnepei elevenedtek meg előtte. Szakavatott kertész keze hihetetlen dolgokat képes azzal teremni.

A városnak úgy hygieniai, mint gazdasági tekintetből nem lehet eléggé ajánlani, hogy ne engedje többé vállalkozó kezére a köztisztogatást, sem az ezzel összefüggésben létesíthető hasznos vállalat kiaknázását. Hiszen biztató példákért ma már nem kell a külföldre mennünk: Szombathely városának tisztogatását Vas megyének egyik legtekintélyesebb földbirtokos gazdája bírta bér-

ben. A sopron városi kaszárnyák tisztogatását szintén egy előkelő földesúr vállalta fel. Azt hiszem, annak bizonyítására, hogy a magyar emberben is van üzleti szellem — ezek a példák nem állanak egyedül, s ha ezeknek a vállalkozóknak hasznót hajtott, Debreczen városának is tisztességes jövedelmet fog hozni egyéb előnyök mellett e csekély befektetés; a város polgárságát pedig hálára kötelezi vele, annyi bizonyos.

V. E.

NAPI HIREK.

Hitelesítő tanácsülés.

A városi tanács ma d. e. 10 órakor Puky Gyula főispán elnöklésével teljes tanácsülést tartott, melyen a tegnapi közgyűlés jegyzőkönyveit hitelesítették.

Az új színtársulat névsora.

Makó Lajos a debreczeni színház új igazgatója tegnap terjesztette be a színügyi bizottság elé társulatának névsorát. Az alább közölt névsorból kitűnik, hogy Makó Lajos a vidék legjelesebb erőiből összeállított, minden szerepkört betöltő társulattal vonul be Debreczenbe. Az új színtársulat névsora a következő:

Ügyvezetőség: Makó Lajos igazgató és főrendező, Simándi József karnagy, Kövér Miklós karmester, Klenovits György rendező, Krémer Jenő rendező, Szalai Károly ügyelő, Laki Eugénia sugó, Makóné Aranka pénztáros, Szabó Károly titkár. Előadó személyzet: Nő k: Felhő Rózi soubrette énekesnő, Áldor Juliska népszimű énekesnő, Szőgyi Giza koloratur énekesnő, Balla Mariska énekesnő, Krémerné énekesnő, Havasi Szidi komika anyja, Ebergényiné Amília drámai anyja, Jeszenszkyné Irén hősnő, Menszáros Margit szende, Hahnel Aranka soubrette és tarsalgási színésznő, Csige Ilonka naiva, S. Molnár Vilma tarsalgási színésznő. Férfi k: Klenovits György hősszerelmes és jellemszínész, Palágyi Lajos lyrai szerelmes, Pápay Lajos siheder (naturbursch) színész és énekes, Pataki Béla bonvivant, Szalay Károly szerelmes színész, Sebestyén Géza apa és jellemszínész, Nagy Dezső karakter komikus, Farkas Béla drámai apa, Makó Lajos kedélyes apa, Szilágyi Aladár buffó komikus, Virághati Lajos tenor buffó, Karacs Imre tenorista, Mezey Ándor baritonista, Krémer Jenő burleszk komikus. Ezekon kívül a karszemélyzet 15 nő és 15 férfi tagból áll.

Az ekvitáció távlovaglása.

A debreczeni 7. Vilmos huszárezred ekvitációja tegnap reggel négy napig tartó távlovaglásra indult. Az utirány szerint Debreczenből Nyiregyházára, onnan Miskolcra, majd T-Füreden, a Hortobágyon át térnek vissza Debreczenbe. A távlovaglás igen fárasztó és nehéz lesz, mert a taktikai kidolgozással össze kötve naponként átlag 90 kmnyi utat tesznek meg. A taktikai vezetést Rainer őrnagy, a lovaglási vezetést Kail főhadnagy teljesíti. A távlovaglásban a fentemlített vezetőkön kívül részt vesznek a 7. Vilmos huszárezredtől: gróf Széchenyi, báró Podmaniczky, Ruttkay, gr. Keglevich, Uray hadnagyok és gróf Haller tiszthelyettes; a 3. ik ezredtől: Szichra, Szabó főhadnagyok, báró Wimpfen, Máriaassy, Kirnbauer hadnagyok és Markovits tiszthelyettes vesznek részt.

Kanyaró járvány.

A városunkban fellépett kanyaró járvány még mindig szedi újabb áldozatokat. A gyakrabban előforduló betegségek miatt tegnap Sárváry Gyula dr. főorvos bezárta az Abeles-féle polgári iskolát is, a hol két kanyaró megbetegedés történt. Hogyha a járvány a közeli napokban meg nem szűnik, vagy nem enyhül, akkor az összes elemi iskolákra kiterjesztett szünetet a közegészségügyi bizottság még vagy tíz nappal megfogja hosszabítani. A védelem eszközei között ugyanis az iskolák bezárása mutatkozott minden alkalommal legezészerűbbnek és valószínűleg ezért kell majd az elemi iskolákra elrendelt szünetet kiterjeszteni.

A honvédegylet közgyűlése.

Az 1848/49-ik honvédegylet választmányja ez évi április 14-én délután 3 órakor a koronában közgyűlést tart. Targyak: 1. Elnök, alelnök és a többi tiszviselők megválasztása. 2. Esetlegés érintkezés a további teendők felett.

A párbaj ellen.

Ugy látszik, mind általánosabbá válik az a mozgalom, amely a párbaj leszerelését célozza. Teljesen megszüntetni aligha lesznek ugyan képesek, legföljebb enyhítik az okvetetlenkedő verekedési mániát, amely afféret csinál minden tyukszemletposásból. Már a katozáknál is megtörtént az első lépés a párbajbíróságok formájában, ez azonban csak az ő beléletükre vonatkozik és nem terjed ki az ugynevezett polgári elemre is. A szegedi lezároló hivatalban, rendeletet közzétek a napokban, a mely szigorúan meghagyja, hogy a hivatali összekülönbözéseket, apróbb és nagyobb bántalmakat nem szabad azonnal párbaj útjára terelni, hanem jelentsek be a főnöknél, aki saját hatáskörében intézi el az ügyeket. Szóval — alighanem felsőbb utasításra — csökkenteni akarják itt is a párbajokat, a melyek egyébként is ebben a hivatalban voltak a legritkábbak. Csakhogy az lesz a legokosabb ember, aki megtudja majd vonni a határvonalat, hogy hol kezdődik a hivatalban elkövetett sértés és hol végződik ennek a folytatása.

Tömeges elbocsátás a vasutól.

Az államvasutak igazgatósága utasította a vasúti üzletvezetősegeket, hogy mindazon ideiglenesen szolgálatba vett egyéneket, a kik a rendes időben az előirt szakvizsgálatokat le nem tették és alkalmaztatásuknak szüksége fenn nem forog, az üzleti szabályokra való hivatkozással azonnal elbocsássák el a vasut szolgálatából. Az üzletvezetősegek már hozzá is láttak a rendelet végrehajtásához és csapatostul bocsátják el az állomásfelügyelő gyakornokokat a szolgálatukból. Több százra megy azoknak száma, kik kenyér nélkül maradnak. Az elbocsátások a legnagyobb titokban történnek. Az üzletvezetőség egyszerűen hivatkozik a szolgálati szabályzat ama pontjára, mely szerint az állomásfelügyelő gyakornokok bármikor elbocsáthatók és felemondja a szolgálatot. Az államvasúti alkalmazottak

között igen nagy elkeseredést szült a vasut ezen valószínűleg takarékosági tekintetéből kiadott lelketlen eljárása és nem lehetetlen, hogy ezen intézkedésnek következményei is származnak.

A polgári kerékpáros egyesület hangversenye.

Diszes társaság gyülekezett össze tegnap este 9 órakor a Dreher féle csarnok piac utcai téli kertjében. A tere n, melyet a jó izlésűkről ismeretes Thiessen Arthur és Zelinger Ede festők és rendezők remekül feldíszítettek, szép látványt nyújtott. — A terem mellékoszlopaai között délszaki növények, fent a falakon köröskörül virágfüzerek között színes gujlandokkal díszített kerékpárok. A hangverseny pontban 9 órakor megkezdődött. Kiss Béla zenekara nyitotta meg a műsort, „Troubadour” operából játszott egy részletet, bravórral. Sűrű taps jutalmazta a barna fiukat. Második számnak a dobr. dalegylet 10 tagja lépett az emelvényre és énekelt több remek műdalt, nagy hatással. Ezután Markovits Róza kisasszony ült zongorához és kitűnő technikával, sok érzéssel játszott több szép dalt, mely után a viharosan felhangzó tapsra még egy magyar ábránddal fokozta a lelkesedést. Markovits Róza kész művésznő és meglepően kedves jelenség, egészen magával ragadta a közönséget. Utána Komlósi Emmának, a színház kedvelt tagjának éneke következett. Kedves dalait énekelte: a „Pillangó kisasszonyból”, aztán magyar dalokat, előbb a búsak közül, majd nagy vervevi. A ki a babáját... A pillangó kisasszony előadásánál Marton Geza kísérte, a magyar daloknál Kiss Béla zenekara. Természetesen rengeteg taps és ujjazás. Faragó Ödön következett volna ezután a vig monologgal, de véülben jelentette a rendezőségnek, hogy betegsége miatt nem jöhet. Helyette Békefi, a színtársulat tenoristája jelent meg és énekelt szép, esengő hangján kedves dalokat. Erősen tapsolták. Nagy András lépett ezután az emelvényre és szívesen szóló hangján a „Toll” elő több kurucz dalt, melyeket szintén lelkes taps követett. A műsort Kiss Béla zenekara zárta be a Rákóczy indulóval, mely után a balsó termekben kedélyes vacsora következett, melyet Markus Jenő szolgált ki, mindenki teljes meglegedésére s végül tánc volt nagy vidámsággal. A hangverseny sikere teljes volt. Még csak azt említhetjük meg, hogy a Dreher sörcsarnok nagy étterme igen alkalmasnak bizonyult ily hangversenyek megtartására.

A debreczeni országos vásár.

A debreczeni Szent-György-napi országos vásár április 16-án veszi kezdetét és a következő sorrendben tartatnak meg: Április 16, 17, 18, azaz hétfőn, kedden és szerdán lesz a bőr, gyapju, méz, dió, toll ipar-cikk, továbbá a gabona és terményvásár. Április 19, 20, esütörtökön és pénteken juh-vásár. Április 21 és 22-én szombat és vasárnap sertés vásár. Április 22-én és 23-án vasárnap és hétfőn lóvásár. Április 23 és 24-én, hétfőn és kedden baromvásár.

Kimutatás.

Kimutatás a debreczeni izr. nőgyelet vezetése alatt álló szegény iskolás gyermekek tápintézetének febr.—márcz. havi pénztár forgalmáról. Bevétel: Pénztármaradvány 1902. január hónapról 241 kor. 68 fillér. Egyszersmindenkorra befolyt 177 korona, februar és márcziusra havi részletekben befolyt 168 korona. Összesen 586 korona és 68 fillér. Számadés februarban. 1. Husért 166 kor. 2. Kenyérért 64 kor. 44 fillér. 3. Zsirért 41 kor. 80 fillér. 4. Fűszerért 12 kor. 72 fillér. 5. Tojás és zöldségért 5 kor. 38 fillér. 6. Egy felölfe 14 kor. 60 fillér. 7. Személyzet fizetése 32 kor 8 fill. Edény javításért bádogosnak 1 kor. 60 fill. Összesen 317 korona 54 fillér. Kiadás márcziusban: 1. Husért 139 k. 2. Kenyérért 58 k. 38 f. 3. Fűszerért 24 kor. 02 f. 4. Tojás és zöldségért 5 kor. 46 fillér. 5. Személyzetnek 38 korona. Összesen 264 kor. 86 fillér. Pénztármaradvány a népkonyha alaphoz utalványozva 4 korona 28 fillér. Egyszersmindenkorra adakoztak, Frohner asztaltársaság, Zion betegsegítő egyesület 50—50 korona, közgazdaságibank 20 kor. Takaréék és hitelintézet 15 kor, Halmágyi József 10 kor. Weisz Lajosné 8 kor. Preizer Salamonné, Kesz-tenbaum Jónásné, Schwartz Henrikné 4—4 kor. dr. Badnai Miksáné, Ranunkel Ödönné 3—3 kor. dr. Kardos Albertné özv. Mandel Jakadné Löw Zsigmondné 2—2 kor. Febr. Márczius havi részletekbe befolyt. Kandol Ferenczné 12 korona dr. Popper Alajosné, Stern Józsefné Berger Henrikné, dr. Balkányi Miklósné, Lukács Ármáné, Fürst Ödönné Berger Mórné Glück Venczelné, Geiger Simonak, Falk Lajosné, Berger Jenőné 8—8 korona. Dr. Popper Mórné, Szántó Gyözőné, Weisz Sándorné 6—6 korona. Lichtschein Samuel 4 korona, Dr. Kola Janosné, Dr. Kenyeres Elekné, Meisels Vilmosné, Holländer Gyuláné, Berger Vilmosné, Dr. Freund Jenőné, Dr. Szántó Sámuelné, Lederer Louise. özv. Harstein Sámuelné 4—4 koronát, özvegy. Schenk Leoné, Ifj. Fülöpné 2—2 koronát. Élelmiszereket adományoztak: Horti ecetgyár, Grünbergé Ignáczné, Weisz Dezsőné, Kain Józsefné, Fried Károlyné, Lichtblan Albertné Ungvári Jenőné, Krämer Jakabné. Névtelen Jóltevő: Midőn ezen elszámolásunkat köznyilvánosságra hozzuk egyuttal a jótékony adományokat hálás köszönettel nyugtázzuk. Debreczen, 1902. évi április 8-án. Dr. Balkányi Miklósné, elnök. Dr. P o p p e r Alajosné, a tápintézet vezetője.

Köszönetnyilvánítás.

Az iparos tanoncz iskola téli tanfolyamára járt építő iparosok jutalmazására küldött Serli Ede az egyesült építő iparosok alapítványának kamatjából 25 k. 91 fillért, a Debreczeni Éiső Takarékpénztár 20, Tóth István építő mérnök 20 korona, Bészler Károly tanácsnok, Bisothka Gábor ácsmester 5—5 korona, Kovaliczky Antal áll. fő-reáliskolai tanár 4 koronát, fogadják kegyes adományaikért az iparos tanoncz iskola felügyelő bizottsága s a jutalmazott tanonczok nevében hálás köszönetemet. D o c z y G e d o n iparos tanoncz iskolai igazgató.

Neuländer férfi szabó franczia és angol szövetei a tavaszi és nyári idényre megérkeztek,

Budapestről.

melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívja a t. közönséget.

DEBRECZEN, Biedermann palota.

A színházbizottság ülése.

Dobreczen város színházbizottsága tegnap d. u. Simonffy Imre kir. ten. polgármester elnöklete alatt gyűlést tartott a városháza nagytermében.

A gyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Az intendatura ügye.

A színházbizottság ülésén jelen voltak Simonffy Imre elnökön kívül: Komlóssy Arthur, Olah Károly, Fejér Ferencz dr., Berger Jenő, Szentkirályi Tivadar, Zádor Lajos, Márk Endre, Aczel Géza, Komjáthy János és Szabó László mint jegyző.

Elsőnek Olah Károly tesz jelentést az ujjal felállítandó intendatura ügyében. Fejér Ferencz dr. indítványozta ugyanis, hogy állítson fel a város újra intendaturát a színháznak. Egy szűkebb körű bizottságot bízott meg a városi tanács azzal, hogy ejtse meg az előzetes vizsgálatot, nezzék át Komjáthy üzleti könyveit és adjon véleményét.

Olah Károly volt az elnöke ennek a négy tagú bizottságnak, de amint kijelentette — nem tudta soha egybegyűjteni a 4 tagot és így nem vizsgálhatták át a könyveket. Ilyeténképen a bizottság halasztást adott a szűkebbkörű bizottságnak.

Az előadások kezdete.

Említést tettünk arról az indítványról, a melyet Szentkirályi Tivadar nyújtott be a tanácshoz és amely a színházi előadások idejét állandóan fél nyolcz órára javasolja megszabni. A színházi bizottság tegnap tárgyalta az életre való indítványt és öt szóval három ellen elfogadásra javasolja a tanácsnak. A szavazásban Simonffy polgármester és Komjáthy nem vettek részt.

Komjáthy kérése.

Komjáthy János színházigazgató kérvényt nyújtott be a tanácshoz az iránt, hogy a még hátra levő néhány vasárnap estén bérletben tarthasson előadást. Azzal indokolja a kérelmet, hogy több elsőrendű vendégseprelésekre van biztos kilátása és ezek között gyakran hetköznapokon is lesz olyan, amelyet a nagy kiadás miatt bérletszűnetben lesz kénytelen adni. A bizottság egyhangulag kedvező határozatot hozott.

Ugyancsak Komjáthy Jánosnak egy másik kérelmet is teljesítette a bizottság. Ebben a még hátralévő 400 korona városi szubvenzió kiutalását kéri Komjáthy.

Komjáthy bucsuja.

Szabó Kálmán jegyző felolvassa Komjáthy János bucsúiratát, amelyet a színházbizottsághoz intézett abból az alkalomból, hogy most utoljára ülésezik ez évadban a bizottság.

Nem volt esalódni, így szól az iratban Komjáthy — ha azt hiszi, hogy az ő debreczeni működése alatt ez a bizottság utolsó ülése. Most, hogy örökre elhagyja a várost társulatával, hálát és köszönetet mond a bizottságnak azért a bánásmódot, melybe őt hat éven keresztül részesítették. Nem volt vihar és küzdelem nélküli ez a hat esztendő, de minden elemek mégis kiállottak. Bucsú-

sorait azzal végzi Komjáthy, hogy legyen áldásos a művészetre a bizottság működése.

Az új társulat.

Makó Lajos igazgató megküldötte a társulatának a névsorát, a mit felolvastak a bizottság előtt. A bizottság az új társulat névsorát tudomásul vette.

Végül Fejér Ferencz dr. azt indítványozta, hogy tiltsa be a bizottság a vastapsot, mert izetlen dolog. Jóllehet az utóbbi időben tulhajtottá lett a vastaps s gyakorban mint nem a közönségre is kellemetlenül hatott a forszírozás, mégis a bizottság a vastaps ügyében érdemleges határozatot nem hozott.

A székely kérdés.

Irta: Smilovits Mihály.

Mennyi toll és nyomdabetű kopott már el; mennyi papír és festék fogyott már el a székely-kerdesben! És a székelyeken még sincs segítő; és a székelyek napról-napra jobban fogy; és a székelyek napról-napra jobban elszegényednek és napról-napra többet veszik kezökbe a vándorbotot!

Mi lehet ennek az oka? A jóakarati hiánya nem: hiszen jóakarattal mindannyian telestele vagyunk irántuk. Még az áldozatkészség sem hiányzik; hiszen napról-napra hasabokat olvasunk a nemes szívűek adományairól. És a székelyeken még sincs segítő!

Szerény nézetem szerint oka ennek az, hogy a módozatokra nézve még nem találtuk el a helyes, az igazi irányt. Némelyek adományokat ajánlanak. Nagyon helyes ez is; de ezzel a pillanatnyi segélyvel inkább magunknak szerzünk örömet, mint nekik segélyt. Minden nemesen érző szívnek örömet okoz, ha embertársának akar csak egy ránczát tudja homlokáról lesimitani. De a székelynek már nem ráncz van a homlokán, hanem tele van barazdákkal. Marokkal az oroszlan nem lakik jól. Alamizsnából, tekintve, hogy az önézetet sérti, ritkán lehet valakit jólőre felségíteni.

Más jóakarók azt ajánlják, hogy magyar pénzintézetet létesítsenek a Székelyföldön, hogy az által kiszorítsák a Székelyföldet magához kaparító román bankokat. Ebben is van egy kis ráció. Legalább megmarad a föld kézben. De segítő van-e ezzel a székelyeknek? Ha tudja a kölcseönt törleszteni, az „Albina” sem veszi el földjét; ha pedig nem tud fizetni, bizony a magyarbank is elárvereztetni a földjét és ha azoláh vagy a szász tóabet ad érte, úgy is annak adják oda és így is, úgy is olah vagy szász kézbe kerül lassan-lassan a Székelyföld. Abból az örömből, hogy magyar pénzért adják el földjét, egy mákszem székely sem tud megélni, még abból sem, ha a legszerencsésebb esetben magyar kézre kerül portája és földcsékeje.

Mert ott a tőke az olah meg a szász kezében van és ők arra nagyon is jól tudnak vigyázni. A magyar faj elleni gyűlöletből minden keresetforrást megvonnak a székelytől, még napszámosnak sem fogadják. Illusztrációul, hogy milyen keserves viszo-

nyok lehetnek a Székelyföldön, szolgáljon az a körülmény is, hogy pl. egész Csikmegyében elig van néhány, de az is csekély tagból álló, zsidó hitközség. 5000—6000 lakost számlált helységekben alig tengődik egy-két zsidó szatócs, azok is többnyire még rosszabb viszonyokból, Romániából menekültek oda — szerencsét próbálni, de kevésnek sikerül, úgy, hogy néhány évi kísérletezés után, ha ugyan marad még annyija, hogy elköltözzék, elhordja sátorfáját. Gy. Szt.-Miklós, a Gyertyóság csinos fővárosa évről-évre változtatja zsidóit. Pedig nem jó hely az, honnan a cigány, meg a zsidó megszökik. De vannak nagy helységek, melyekben zsidó egyáltalában nem lakik. Különösen a szászok lakta vidék ez, mivel ezek minden keresetforrást maguknak obszerválnak.

Az említett módozatok által tehát a székelyeken segíteni nem lehet. Legyen szabad e tekintetben szerény nézetem is kifejezni. Meggyőződésem szerint hathatósan előmozdítana a székely ügyet, ha mellőzve az alamizsnát és bankokat, hanem úgy, hogy „a kecske is jól lakjon, a kaposzta is megmaradjon.” A székelyeket foglalkoztatni keresetforráshoz kell juttatni.

Mig az új Országház újból nem lesz átépítve, az esküteri hid botrányköve helyre nem lesz állítva: a kormánynak nem lesz pénze a székelyek segítségére, sem ideje ügyükkel foglalkozni. A társadalomnak kell azt kezébe venni. Kezdetnek célszerűnek találnám, ha minden korszakban, vendéglőben, csarnokban és egyéb mulató helyeken a törzsvendégekből egy-egy „Székelyek-Asztal-Társaság” alakulna, melynek külön asztala volna. Ennek összes felszerelése, u. m. asztal, szék, abrosz, szalvéta, edények, fűzőeszközök, üvegek, székely készítmény legyen: arra az asztalra kizárólag a Székelyföldről hozatott ételek és italok (már a mennyire lehet) kerüljenek. A helyett Galacziól hozatják a halat, hozassák a Székelyföldről oly haladus Maros és Olt folyókból. A Jókai regényéből ismert Gyilkostóban temetelen pisztráng van. Gyermekek nagysága is igen gyakori; az erdők tele vannak izletes fenyővirágokkal; kitűnő sajtokat is készítenek a székelyek; a borszéki méz világhírű. Itt csak olyan czikkekről emlékezem meg, melyeket úgy is máshonnan hozhatnak. Azon az asztalon csak székely borvizet fogyasztanak.

Van a székelyföldön egy borviz, melyet mind az orvosok, mind a vegyészek egyhangulag az „sványvízek királyának” kereszteltek, melynek a földkerekségen úgy gőghatásra, valamint kellemes izre nézve párja nincs; minden kiállításon az első díjat nyerte, a valódi magyar borral testvériesen versgyl, különösen a mi kerti borunkkal nem feketíti meg, mint a külföldi kottyalék. Ez a víz a híres Borszéki borviz, mely kitűnő tulajdonságai mellett a legolcsóbb is. Van üvegyára, melyben évente átlag 5 millió üveget gyártanak, mert évente körülbelül 3 millió üveg vizet szállítanak el, a többi a töltésnél az erős víz szétrobbantja. Ezen fürdő és vízület annál is inkább partolendő, mivel két nagy tiszta székely özség tulajdona és benne csak székelyeket foglalkoztatnak. Ez a kincsünk, ha valahol

Üzlet átvétel.

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert fűszer és csomagoló üzletét Piacz utca 70. sz. alatt átvettem és azt az ismert szolid elvek szerint saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. A közelgő husvét ünnepekre ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle fűszerárakat — továbbá

כשר של פסח Husvétii bort és szilvóriumot.

Magamat a 1. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, vagyok teljes tisztelettel **KRAUSZ J. BERNÁT.**

külföldön volna, az annak az országnak büszkesége, az egész vidéknek pénzkereseti forrása volna.

Vajjon nem vétkezünk-e szent Hazánk, édes testvéreink ellen, ha ezen Isten ajándékát háttérbe szorítjuk külföldiparancsolás mellett és csak azért, mert ennek inkább teik reklámra és küstölésére.

Nézetem szerint, ha az általam indítványozott mozgalom hazánk minden városában vizsgálóra találna és miután minden székely kész mester, mert a szükség tanította rá: csaknem minden székely becsületes munkához juthatna és akkor nem kelene sem alamizsna sem bank.

Tegyük kezünket szívünkre és annak sugllata azerint cselekedjünk.

328.

Az István gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. ápr. 18 án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1 én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedély nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték. 100 kiló

A. Asztali dara nagyszemű	31.60
B. " aprószemű	30.60
0. Királyliszt	30.60
1. Lángliszt kivonat	30.—
2. Elsőrendű zsemleliszt	28.60
3. Zsemleliszt	27.60
4. Első. kenyérl.	27.20
5. Közép kenyérliszt	27.—
6. Kenyér.	26.80
7. Barna kenyérl.	25.20
7 1/2 " II.	22.20
8. Takarmány.	11.80
11. Finom korpa zsákkal	9.—
11. " " zsák nélkül	8.60
12. Durva korpa zsákkal	9.—
12. " " zsák nélkül	8.60
Csirkebuza zsák nélkül	7.60

A zsákok súlytartalma, tejsúlyt tiszta súlynak véve.
A. B. 0-6 számig 85 kiló
7. és 8. sz. 70 kiló
11. 12. 50 kiló

Debreczen, 1902. ápr. 9.

Egyszerű és díszes
Kerti lózákat,
kerti és raktári
Vizfecskendőket,
udvari és községi
Kútszivattyukat,
kitűnő szerkezetű
Borsajtókat, szőlőzúzókat,
és minden építési
Vastárgyakat,
olcsó gyári áron
olcsó kézből ajánl
„Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság“
Péterfia végén, a Hadházi utcában.

Gazdasági, ipari és háztartási gépek szakszerű javítása legújanyosabban végeztetik

1 db. alföldi takarékpénztári részvény eladó Stessel Gyulánál Kismartonban, Sopron-megye.

Alkalmi vétel. Széchenyi utca végén nagy vásártér mellett, főtér közelében fekvő 4000 négyszögöl föld ház vagy gyárteleknek eladó. Értekezhetni Dorsch Hugó asztalos úrnál Nagyvásártér.

Szent-Anna utca 48.
6 szoba előszobával, mellékhelyiségekkel május 1 től kiadó.

Eladó Szabolcs megyében Szentgyörgy Ábrány állomástól 10 percznyi távolságra, szőlőtelepítésre is igen alkalmas 100 hold föld előnyös feltételek mellett. Értekezhetni a tulajdonosnál Debreczenben. Hatvan-utca 16. szám alatt.

Első Eperjesi len és damaszt műszövede képvisellete. **Schwartz Victor** Debreczen, Simonffy u. (városi bérház.) Valódi Rumburgi és Irlandi vásznak, Schrotl fele schifonok, törülközők, ágyhuzatok, damaszt és asztalterítékek, zsebkendők és kész fehérneműek raktára.

Tisztelt ügyfeleimnek
b. tudomására hozom, hogy 1895. év óta fennálló törvényszéki 94592 sz. a. bejegyzett hitelszerző irodám mint eddig is, minden előleges költség mellőzése mellett Budapest, Luther-u. 1 a. sz. alá helyezem át. Úgy külföldi, mint belföldi előkelő összeköttetésemnél fogva kieszközölhetek kölcsönt I-ső helyre 4 %, II. helyre 5 1/2 % mellett. Pénzintézeteknek igen kedvező feltételek mellett szerezhetek visszleszámlási hitelt. Válaszbélyeg melléklendő. **W e i s z Mihály** Budapest, Luther-u. 1/a.

Eladó házak. Péczely-u. 8. és Teleky-u. 4. sz. házak előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni a debreczeni köles. segélyző egyletben Kossuth u. 11.

Kútfúróknak lakatosoknak, kovacsoknak különféle szerszám és használható ócska vasak üzlet feladás miatt minden elfogadható áron eladók. Ugyanott egy esztergapad teljes lakatos műhely berendezés olcsón kapható. Piacz-u. 26.

KEGYES FERENCZ
legnagyobb
sirkőraktára
az ipar és kereskedelmi bank palotában.
Dus választék mindenféle sirkővekben, igen olcsó árak mellett, pontos és szolid kiszolgálás.

Egyedüli butorgyár

Debreczenben.

Alapított 1875-ben. — Több éremmel kitüntetve.

SCHVÁRZ VILMOS

Cs. és kir. udv. butorgyáros.

Gyárhelyiség : Üzlethelyiség :
Szálka-utca 5. Piacz-u. 71.

Ajánlja

saját gyártmányu

és dusan felszerelt butorraktárát, valamint kárpitos butorait nagyválasztékban, díszítéseket mindennemű stílusban, a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig julányos ár mellett. — Javítások olcsó árban elfogadtnak. Pontos kiszolgálás biztosított. — Költséggvetés, rajz és mintákkal készséggel szolgálék.

Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy **Simonffy u. 2. sz. a.** (városi bérházban) levő irodánkban, fajborainknak egy csoportját forgalomba hoztuk és ajánljuk szíves figyelmébe alant

árjegyzékünk.

I. Asztali borok.

1 liter Kadarka	(26 kr.)	52 fillér
1 " Aramon	(26 ")	52 " "
1 " Kövidinka	(28 ")	56 " "
1 " Mézes fehér	(28 ")	56 " "
1 " Siller	(30 ")	60 " "

II. Pecsénye borok.

1 liter Olasz Rizling	(32 kr.)	64 fillér
1 " " Veltelini	(32 ")	64 " "
1 " " Tramini	(32 ")	64 " "
1 " " Ezerjó	(40 ")	80 " "

III. Csemege borok.

1/2 liter Muskotály	(30 kr.)	60 fillér
1/2 " Carbenet Félaszú	(60 ")	1.20 " "
1 " 1900 évi Vörös Félaszú	(150 kr.)	3.00 " "
1/2 " Aszu	(150 ")	3.00 " "

Üvegekért darabonként külön (8 kr.) 16 fillért számítunk, melyeket azok visszahozása alkalmával **ugyanazon árban visszafogadunk.**

A debreczeni

Szőlő és Bortermelő Szövetkezet
Simonffy utca 2. sz. városi bérház

A legújabb

női ruhaszövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosóruha kelmék

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai céguél
Kistemplom bazár.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok
női divatszövetekben
Bluz selymekben, Tennis, Chiné és
De laine szövetekben, napernyőkben
Szabó Lajos fiai cégnél
Debreczen. Rózsatér.

A legbiztosabb

és évek hossza sora óta legjobban bevált

Gazdasági magvak
Konyhakerti magvak
Valódi erfurti virágmagvak

Kontsek Géza

előbb Gaszner Károly
magkereskedésében, Kossuth utca 7.
kaphatók.

Magánfogyasztóknak és viszontelárusítóknak
jelentékeny kedvezmény.

Nagy, képes árjegyzék ingyen.

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer köszvény, csusz, de-
rékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és
mindenféle meghűléséknél.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utáztatoktól.

Kapható minden gyógyszerárban.
Fitos Ferencz gyógyszer, N. Károly,
Louis Ritz & Co. Hamburg.

Legolcsóbb

bevásárlási forrása a

VASÁRU

és konyhafelszerelési czikkeknél.

Nánássy Lajos

vasüzlete, főtér. Keresk. és Iparkamara
épület 69 szám.

Ahol a tisztviselők, tanárok és vasutasok %
engedményben részesülnek. — Kereskedők,
iparosok és földbirtokosok részére a legol-
csóbb napi folyó árakat számítom.

Minden gyártmányu kerékpárreszket raktáron tartunk.

Schweitzer Testvérek

DEBRECZEN,

Piacz-utca 56. a megyeház mellett.

Üzletek:

Miskolcz,

Rimaszombat, Jászberény

Ajánlunk:

Kerékpárokat

minden rendszerű varró-
gépeket családi és ipari használatra.
Különleges himző és gomblyukvarró
gépeket fehérnemű, férfiszabó és bőr
munkához, nyerges, kalapos és szij-
gyártó gépeket stb.

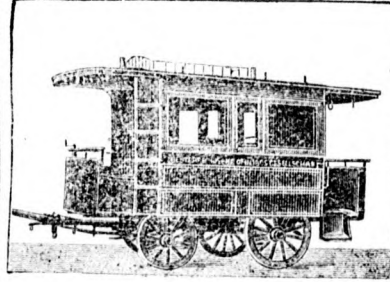
elsőrangú angol és német
gyártmányokat, hölgyek és urak ré-
szére meglepő hasznos szabadal-
makkal védett újításokkal.

Kényelmes részlelfizetésre is a legalsó gyári árakban.

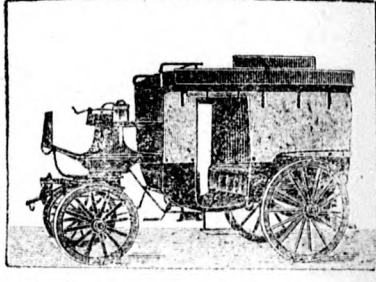
Nagy mechanikai varrógép és kerékpár zománczozással és nikkelezéssel
berendezett javító műhely.

Árjegyzéket k ivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Minden gyártmányu kerékpárreszket raktáron tartunk.

Nagy
Olcsó.

A felszámolás alatt álló

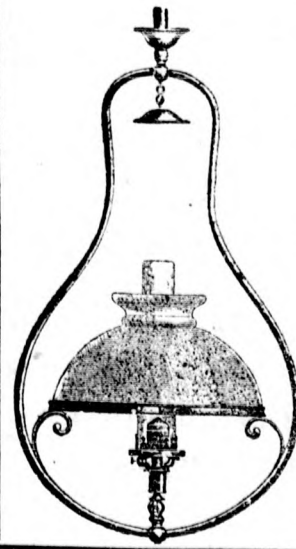
ausztriai omnibusz-társaságtól

nagymennyiségű

OMNIBUSZ

minden áron eladatik.

Felvilágosítást nyújt: Inspector KALLBERG, Wien, XVIII|3 Gschwandnerg 14.

SZABADOS és ROSSI

vizvezeték és világítási
vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszesz és vizvezetékek

CLOSETEK

és csatornázások,

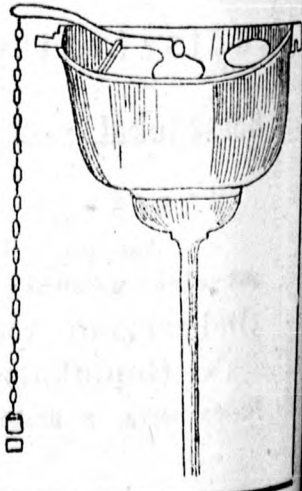
SZIVATTYUK

Fürdőberendezések

és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőagyagsövek raktáron.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.